

УДК 378

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО WEB-ПОРТАЛУ ВНЗ

*Вербицька В.І., к.е.н., доцент
Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет*

Стрімкий та бурхливий розвиток комп'ютерної техніки та інформаційних технологій послужили поштовхом до побудови суспільства за моделлю "інформаційне суспільство".

Індустріальне суспільство спрямоване на виробництво і споживання товарів. У інформаційному ж суспільстві виробляються і споживаються інтелект, знання, зростає попит на знання. Вирішальною силою розвитку суспільства стає виробництво інформаційного, а не матеріального продукту [1, с. 51].

Україна теж вступила на шлях побудови інформаційного суспільства. Розвитку економіки суспільства сприяють добре та належним чином підготовлені трудові ресурси. Головним фактором у розвитку економіки стає навчання. Тому актуальним є створення системи освіти, яка відповідає вимогам інформаційного суспільства, і це є одним з перших кроків в формуванні інформаційного суспільства. Вирішення цієї проблеми можливе шляхом широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, в свою чергу, суттєво прискорить процес передачі знань, призведе до підвищення якості навчання і освіти.

Прикладом успішної реалізації інформаційно-комунікаційних технологій є мережа Інтернет. Глобальна комп'ютерна мережа має

практично необмежені можливості збору, зберігання інформації, передачі її індивідуально кожному користувачеві Інтернету.

Перші кроки по впровадженню Інтернету та Інтернет-технологій в систему освіти показали величезні можливості для його розвитку, які, на жаль, до цього моменту не використовуються на повну силу.

В даний час більшість українських вищих навчальних закладів має своє представництво в Інтернеті. В основному це інформаційні Web-сайти. На сайтах представлені загальні відомості про спеціальності, факультети, керівництві, викладачів, контактна інформація, новини. На деяких сайтах містяться методичні матеріали з навчальних дисциплін, інформація про бібліотечний фонд. Таким чином, Web-представництво вузу зводиться до створення електронної версії його візитної картки [2]. Така форма використання Інтернет здатна слугувати лише розповсюдженню інформації щодо вищого навчального закладу, але не впливає на вдосконалення навчального процесу.

Одним із шляхів розвитку існуючих сайтів вищих навчальних закладів (ВНЗ) є їх перетворення в Web-портали, що успішно реалізується в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті (ХНАДУ).

Метою даної статті є розгляд питань впровадження Web- порталу вузу задля вдосконалення його змісту і використання його ресурсів для підвищення якості навчання.

За своєю структурою Web-портали бувають двох типів: горизонтальні і вертикальні. Web- портал горизонтальної структури - це сайт загального призначення, що надає користувачеві набір сервісів, які обслуговують різні теми. Web-портал вертикальної структури - це сайт вузької тематичної спрямованості, який надає різні сервіси в рамках однієї теми. Для реалізації цілей навчання широко використовується Web-портал вертикальної структури.

Освітні Web-портали визначимо як взаємопов'язану сукупність інформаційних ресурсів і сервісів Інтернет, що має вертикальну структуру. Інформаційне наповнення такого порталу відображає освітню тематику.

Освітній портал - це складна інформаційна система з розвиненими взаємозв'язками. Створення такої системи - дуже важка і трудомістка задача. Це пов'язано з тим, що така система складається із значної кількості сервісів, різноманітних освітніх інформаційних ресурсів, безлічі категорій користувачів.

Процес розробки і проектування освітнього web-порталу був тривалим, багатоетапним і включав:

- передпроектний аналіз;
- створення моделі системи;
- виділення компонентів системи, їх розробка і встановлення взаємозв'язків між ними, розробка компонентів спільного використання;
- створення нових електронних інформаційних ресурсів.

Слід окремо зазначити, що Web-портал повинен надавати користувачам зручне робоче місце, інтегрувати в собі всі існуючі програми і матеріали, необхідні для навчального процесу. Комунікаційні можливості порталу повинні дозволяти користувачам спілкуватися за допомогою різноманітних інформаційних технологій. Такими технологіями є форуми, чати, відео-та аудіо конференції та ін. Повинен бути реалізований персоналізований доступ тільки до тієї інформації, яка відповідає статусу користувача. Для цього використовуються технології аутентифікації і персоналізації.

Категорії користувачів порталу ХНАДУ мають такі повноваження: гостьові Інтернет-користувачі, які можуть переглядати загальну інформацію про вуз, розклад занять, інформацію для абітурієнтів, студенти можуть дивитися розклад, розташування аудиторій, матеріали з

навчальних дисциплін, проходити навчання і тестування знань, читати пошту, навіть здавати лабораторні роботи.

При вступі до вузу студенту разом зі студентським квитком і залікової книжкою видається унікальний логін, який в подальшому може використовуватися як ефективний засіб організації та контролю в навчальному процесі; викладачі сьогодні мають доступ до свого навчального розкладу, необхідних матеріалів, екзаменаційних, залікових і модульних відомостей. Крім того, вони мають можливість створювати навчальні курси, лабораторні, роботи, завдання до практичних занять, контролювати навчальний процес.

Звісно ж, що це далеко не кінець, а тільки початок великого шляху. Для досягнення цілей створення і ефективного функціонування порталу необхідно, щоб навчальний процес був максимально автоматизований.

Таким чином, освітній портал - це складний програмно-апаратний комплекс, побудований на основі Інтернет-технологій і забезпечуючий навчальний процес. Його використання призводить до підвищення якості організації та інформаційного забезпечення навчального процесу у ВНЗ, що сприяє створенню єдиного освітнього середовища та умов для переходу до нового рівня освіти на основі інформаційних технологій.

Література:

1 Лазарева С. Ф. Економіка та організація інформаційного бізнесу / Лазарева С. Ф.. - К.: КНЕУ, 2002. - 668 с.

2. Солдаткин В. И. Образовательный портал: понятие и проблема регулирования / Солдаткин В. И. // Тематика - 2001. - СПб.: 2001. - 328 с.